

գլխի կ'առնենք իր եռանդն, բայց իր-
ան հոյն հայրենիքին զուգահեռ և պաշ-
տենակիցներն խոհեմութեան կ'յորդորենք
զինք, որովհետեւ Սիւրբսարեան, Ազատ-
ւորեան վաճառատան նման հաստատու-
թիւն մը վարկարեկ ընելու իր անգոր-
ծիքներուն և բուն եռանդին մէջ կ'մտնայ
որ կ'անպատուէ նոյն իսկ այս երկրին
վաճառականութիւնը բարձր բոնող և
անար արտադրող անկեղծ Օսմանցի հաւա-
քար արտադրողներ, խղիւր չէ՛ թէ անոնք
սա կամ նա անուամբ յորջորջուին:

Իսկ եթէ «Քէօյլի» այդ անուններու
յորջորջումին որակին մէջ տարբերու-
թիւններ և զանազանութիւններ կուզէ
զնել և անպատճառ պատուար մը քաշել
այդ կ'ընթացքին անուն հայկական
այդ պարագան, առարկութեան մը չ'անիք և
այս պարագան՝ առարկութեան մէջ կողմ
կ'անցնենք խղիւր չէ՛ թէ:

Նոյն «Քէօյլի» չ'աւելար կ'երևի իր
գործածած բառերուն իսկական ու բուն
նշանակութիւնները որովհետեւ եթէ գի-
տակից ըլլար, չէնք կ'ործեր թէ այդքան
ծանր և օրէնքով դատաւարտելի բառեր
ուզէր գործածել: Իսկ եթէ այդ բառերու
ոյժով «Քէօյլի» կը յուսայ թէ կրնայ
ծանրացնել շատ պարզ ու անկարեւոր խո-
ղիւր մը վիճակը, հոս ալ կը սխալի չա-
րաչար կերպով:

Ինչէն եղածոր իրեն թէ Սիւրբսար-
եան Ազատւորեան տեղադր վաճառատու-
նը երկու տեսակ ֆաւորիտ կը գործածէ
եղբը, մին Մաքսատան համար, իսկ միւ-
սին ապրանքներու բուն զիններով:

Ինչո՞ւ համար չ'պիտի գործածէր երկու
տեսակ և եթէ ուզէր չորս տեսակ: Այդ
վաճառատանց կեդրոնանողին պէտք է
գիտնանք թէ Մանկութիւն է և հետեւաբար
այդ կեդրոնէն կը զտուին Իզմիր առաք-
ուած ապրանքներուն գիններու ֆաւորիտ-
ներն որոնք մաքսատան կը ներկայաց-
ուին ու այդ ապրանքներու կրկին ֆա-
ւորիտներն որոնք մէջ նշանակուած են Իզ-
միրի մէջ ծախուելու վերջնական գիններն,
հաշուելով բոլոր ծախսերն՝ մաքսատան,
նաւորէքի, և հազար ու մէկ ծախսերու
որոնք ենթակայ կրկնապատում մը մէջ
այդ տեսակ նկայ վաճառատուն մը:

Արդ՝ ինչ կ'ըզէր «Քէօյլի» միթէ
պաշտօնապէս տարբերուած ու ապրանք
ները ծախու գրուելու համար պատրաս-
տուած ֆաւորիտներն ներկայացուէին
մաքսատան, այսինքն բոլոր ծախուց ման-
րամանութիւնները հաշուուած և ապ-
րանքներու վրայ բարդուած գիններով ֆա-
ւորիտները, ո՞ր գրուած է ու կարգա-
ցած է այս տեսակ բան մը մեր «Քէօյլի»
պաշտօնակիցը...

Եթէ օրէնքը ներքէ և կատարու-
թիւնն ալ բացառաբար բաշխէր ինչեւ
վաճառատան վճարած տարեկան թէմէթ-
թիւի, Իշլաքի և այլ տարբեր, որոնք
հարեւադար ոսկիներ կ'կազմեն, թերեւ
այդ անմտաց վեհանախութիւնը յանձն առ-
նէր Սիւրբսարեան Ազատւորեան վաճա-
ռատունը...

Ասկից զատ՝ մաքսատունը օրէնք մը
ունի, և այդ շատ պարզ օրէնքը ամենքս
ալ գիտենք: Ապրանք մը գնահատուելու
պաշտօնը մաքսատուն պաշտօնէն կ'արտ-

Մենք զինք կը գտնենք, մութը կո-
խել և պահուել, Հառաչանաց կամուրջէն
ոչ շատ հեռու: Իր վերելուող մտքով և
հաշուելու կարողութեամբ Ռօլան վերջ
ի վերջոյ ըսաւ թէ իր գործողութեան
կեդրոնն հոն պէտք էր ըլլար, թէ հոն
պիտի պատրաստուէր և կատարուէր տրա-
մը:

Սե զիմակ մը դրած էր իր ղէմքին
վրայ և կ'ապաւնէր, փոքրիկ նաւակի մը
առաջակողմին վրայ:

Այսպէս իր աջ կողմն ունէր մեծ ջը-
րանցքին քարափին գիծը, Ան-Մարգի
հրապաւակով:

Իր ծախ կողմն, զբաղական պալատին
դռնակով, կը տեսնէր Հառաչանաց կա-
մուրջը:

Յանկարծ, տեսաւ որ իր կողմն կու-
գար, ջրանցքին խորէն, փոքրիկ նաւակ
մը որ կ'առաջնորդէր միայնակ մարդ մը:
Նոյն այս մարդուն տեսքը զինք սարսու-
ցուց: Նոյն վայրկեանին ճանչցաւ զանի-
կա՝ Կրիմանին էր:

Կանի, ինչպէս կրցեր են այսքան տարիներ
խտրուել և նոյն վաճառատան եկած աղ-
բաւ յոյն առեւտրական զինք: Եւ
եթէ և և վաճառատուն չ'ըզէ ֆաւորիտ
ցոյց տալ ինչ կըլէ մաքսատունը, զին
մը կ'զննէ տէ որ եթէ յարմար կ'ըզու-
ուէր, իսկ եթէ չ'արմար չ'ըզէր, ապա
քէն կ'ընէր իրեն մաքսողէք: Ասկից
զատ մաքսատունէն զուրկ ելած ապրան-
քի մը վրայ կ'ընէր մաքսատունը առաք-
ութիւն մը ընել և հիւս ու նոր նախ-
ները իրարու հետ խառնելու ելնել, ինչ-
պէս միաժամաբար կ'ըզէր «Քէօյլի»:

Մաքսատուն ապրանքներ միթէ չ'առն
հրապարակին վրայ, չ'առն, որոնք ազատ
համարձակ կ'ծախուէին խառնութիւնուն
մէջ, միթէ մաքսատունը կրնայ, կամ
ունի այնպիսի օրէնք մը որոն յենով զը-
րաւելու ելնէ զանոնք, երբէք, մաքսա-
տունէն դուրս ելած կամ մաքսանելու
թեւած հրապարակի վրայ ծախուած ոնէ
ապրանք տիրոջ բացառական սեփական
նշանները կ'ըզուանայ:

Ինչպէս չ'ուտով մը կ'ուրանայ «Քէօյլի»
որ Սիւրբսարեան Ազատւորեան վաճա-
ռատունը չ'առն ու շատ զոհողութիւններ
սիրածար յանձն առած է հանդէպ իր
հայրենիքին և վիշտ լայն բացած է իր
զրամարկի դռներն, երբ կ'ըզու եղած է
իր հայրենասիրութեան, և ելնել այս տե-
սակ վաճառատուն մը ղէմ անպատշաճ ու
անվայել իսթեր հրատարակել, չէնք հաս-
կնար, ինչ պատճառներէ զրգուած, շատ
տղեղ զգալովար մը կ'ընէր զայն հրա-
տարակող թերթին նկատմամբ որ պարզ
վայնասուն մըն է փրցուցած է, որ ոչ
հայրենասիրութիւն և ոչ ալ մաքսատան
չանոց պաշտպանութիւն կ'ենթադրէ...

Առայժմ այսքանով կ'ըզուականանք
և ուրախ պիտի ըլլա՞նք եթէ մեր պաշ-
տենակիցը մեծ սիրտ վեհանախութեամբ
խոստովանէր իր սխալած ըլլալը...

Ցաւօք կը ծանուցանենք մահը
ՏԻՍԻ ՄԿՐՏԻՍԻ ԶԱՐԱՐԱՐԱՆԻ
որոն յուղարկուածութեան հանդէսը պիտի
կատարուի այսօր Կ. Ա. ժամը 10.30ին
Ի Ս. Ստեփանոս եկեղեցին:
Հրախրագիր չընդունողներէ կ'անդու-
նեկայ նկատել իբր այն:

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԳՕԵԽՍԻ Կուսակալութիւնէն քաշ-
ուած հեռագիրներուն նայելով, Բոսա-
կան ղէնք փոխադրող նաւ մը, ամսոյս
3ին, կէսօրէն ետքը ժամը 5.33ին Անատի
նաւահանգիստը մօտեցեր և քանի մը
յոյներ ընելէ ետքը, մեկնել է: Զէնք փո-
խադրող այս նաւը հաւանական է որ Ա.
տալիայ ջուրներուն վրայ երեցողն ըլլայ:
Միւս կողմէ Ատանայի Կուսակալը հեռա-
գրած է թէ երկմիասնի Բոսակական ղէնք
փոխադրող նաւ մը Անատի նաւահանգի-
ստէն գալով, ամսոյս 3ին Մէրսինի նաւա-
հանգիստը մօտ է երկու մակոյկներով,
որ կային 8 զինուորներ և 1 սպայ: Ա-

Նաւակի իր առջեւն անցաւ և զնաց
պահուելու կամուրջէն քիչ մը առաջ:
Հոն ստուերի զանգուած մը կար որ կը
կուտակուէր բանտի զանգուածէն, Հառա-
չանաց կամուրջի պալատէն:
Կրիմանին նաւակը փակեցաւ բանտին
կողմերուն:

Այսպէս տեղաւորուած ամեն կողմէ
անտեսանելի կը մնար:

Բայց Ռօլան զայն կը տեսնէր, իր
բոցափայլ աչքերը յատած էին մարդուն
վրայ և աչքէ չէր վրիպեցնէր զանիկա:

Քանի մը վայրկեաններ անցան:
Այս վայրկեանին, Ռօլան լսեց թիակ-
ներու ելնելը:

Այնպիսի թիակ մը դարձաւ Սէ-
Մարգի հրապարակին կողմ և նշմարեց
կոնտոյ մը, որ այն ևս, առանց անպա-
րանքի, տեսաւ մը նաղանքով, կուգար
զէպի Հառաչանաց կամուրջին կողմ:

Այս անգամ Ռօլան ունէր սարսու-
ցուն զոհանգստեալ:
Միմիայն քիչ մը արիւն լեցուեցաւ իր
աչքերուն մէջ և իր ղէմքը որ ղեկնած էր

տեղ խուզարկութիւն կատարած և
գտնուող առաջատար նաւերուն և վաճա-
ռարործ նաւերուն, ինչպէս նաեւ հոն խա-
ռախուծ Կրիման փոխադրանաւի մը մէջ:
Զէնք փոխադրող նաւը խուզարկութիւն
կատարել յետոյ, հեռացեր է նաւահան-
գիստէն և ղէպ Ի Ս. Ստեփանոս ջուրերը ուղ-
ղուել է:

Կրիման կէսօրէն ետք ժամը 1ին ծանր
վիրտուորում մը տեղի ունեցաւ Մէլիսանէ
Պօղոզը, հետեւալ պարագաներուն տակ
Քանի մը օր առաջ Քաղաքապետութեան
մէկ պաշտօնեան Արիֆ Էֆ. զեկուցած էր
Մօրախիլի զեղարանի անկեղծութիւն մօտ ա-
նուշադանաւ ծանօթ Մէքքէնի Սէյիտ Ան-
մէտի թէ համաձայն քաղաքապետութեան
նոր հրահանգին, յետ այսու չ'արդար մը
պէտք էր ծածկել անուշադանները: Ասիկա
սակարն չուղեց գործողները տրուած հրա-
հանգը:

Կրիման օր Քաղաքապետութեան յիշ-
եալ պաշտօնեան տեսելով որ անուշա-
վաճառը չ'արդար չէր ծածկած տակաւին,
չ'անդիմանեց զայն ըսելով թէ պիտի գրա-
ւէր իր ծախած անուշադանները: Սէյիտ
Անմէտ բարկացած լուսանքներով պա-
տախանեց, Այն ատեն պաշտօնեան մաս
մը անուշադաններ գետին թափեց և գրա-
ւեց ուլ բաւական:

Երբ պաշտօնեան կը փոխադրէր գրա-
ւածները, Սէյիտ Անմէտ որ կը հետեւէր ա-
նոր մէն մի քայլերուն, քաշեց իր վեց-
հարուածներ և ծախ կողմն վրայ կ'ըզ-
ընէր ետք փոխաւ: Վերադարձաւ յու-
նաց հիւանդանոցը փոխադրուեցաւ, իսկ
վիրաւորող ոստիկան Քեաղիմ Էֆ. ի մի-
ջոցաւ ձերբակալուեցաւ: Գնդակը Արիֆ
Էֆ. ի մարմնոյն մէջ մնալուն համար կր-
ուի թէ անյուսակ վիճակ մը ունի:

Ներքին գործոց նախարարութիւն
գրուեցաւ թէ Արիֆեղագոսի կզգեաց
պաշտօնեաններէն թէ գերի բռնուողներուն
և թէ Իզմիր գտնուողներուն անուշադ-
անէն ցուցակը զրկուի:

ՍԻՂԻՍՈՐ Հոգիւն քաղաքս եկ-
ընապետութեան տրանսակներէն աք-
սորական Գալուստ Բիւստէմ Պէյ, զոր
վտարած էին Բոսալայի:

ՆՈՒՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆԸ

ԱԶԳ. ՀԻՄԱՆԳԱՆՈՒՄ

Տիկին Բօլն Ս. Սպարդակ ընդհ. պա-
տիպարեց հէլլա և 7 տուի յօքու,
Դերգոր էֆ. Մարտիրոսեան Եօխա ոչխա-
րի միս, Դանիէլ Էֆ. Տէպեան 14 ութ-
նոց, Տիկնայք Տիրան Անան և Բարու-
թիւն Իւլիքեան 1 պարկ ալիւր (60 օ-
խա), Բանջարաւաճառ Դաւիթ աղա 94
կապ ռոմձոր, Տէր և Տիկին Եակոբ Պա-
րքեան՝ իրենց վաղամեծիկ որդւոյն 5 գ-
ւոյն համար 23 հատ կէնոնց հաց և 2 մեծ
ծրար հագուստեղէն, Եանգ Էֆ. Դրիւկա-
ճիւղու իր կնոջ մահաւոր տոթիւն 296 զր-
Ա. Ս. Սիմանեան ընտանիք 1 ծրար 40
երտ, զապոց ամէրիքան, Օր. Թագուհի
Պիլօրեան 21/2 օխա ձիթախիլ, Դէրգ-
էֆ. Ժօրմեան 10 ութնոց, Թալմաս Էֆ.
Պօլաճեան յիմարներու համար 14 հատ
կիւրէկ:

Գունաւորուեցաւ թեթեւ կտրմութեամբ
մը:

Յետոյ իր ձեռքերը թեթեւօրէն զողը-
ղացին և յանկարծ, զեկեղեղին կտրու-
ցաւ: Կոնտոյն կը յատարանար զանտող-
րէն, անոր նաւաւորը ստալակողմին
վրայ, լոխ և աներեւոյթ:

Ոչ թէ վրանակին տակ, բայց ետեւի
կողմը, Լէօնօր նստած էր:

Միայնակ էր:

Դուրսը սե քողով մը չըջապատուած,
ուսերը վերադրուով մը ծանկուած, ինք-
զինք թողած էր նաւակին օրորումներուն:
Ի՞նչ ընելու կուգար հոն:

Ինչո՞ւ այս ատենին կանոնաւոր պը-
տոյտները չ'արաթն երկու անգամ զինք
կ'առաջնորդէին Հառաչանաց կամուրջին
տակ:

Ինչ երեւցներ, ինչ խղճի խալթի կամ
ի՞նչ յուրի կուգար փնտելու հոն:

(Շարունակելի)

ՆԵՐԱԳԻՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ, 11 Յունիս. — «Թանին» իր
մէկ տեսակցութիւնը կը հրատարակէ Ներ-
քին գործոց նախարար հանի Ատիլ պէյի
հետ, ներքին կացութեան մասին:

Հանի Ատիլ պէյ յայտնեց թէ Ներսիս-
խանական ժողովէն Ներքին գործոց տար
ընդհանուր քննիչի մը և չորս Կուսակա-
լութեանց քննիչներու անուանուելու պիտի
խնդրէ:

Այս չորս Կուսակալութեանց քննիչնե-
րը պիտի անուանուին Ռեմէլի, Էտիր-
նէլի, Անատուրի և Սուրիոյ նահանգաց
մէջ:

ՆՈՅՆ. — Վիեննական «Զալթ»-ի ստոյգ
տեղեկութեանց նայելով, Տէրաթիւնք
պատրաստ են ընդարձակ ինքնօրինութիւն
չնորհել երբեմնի Թուրք իշխանութեան
տակ գտնուող կղզիներուն մէջ: (1)

Կղզիներու այս միացեալ ինքնօրինու-
թեանը մէջ պիտի պարունակուի Կրտէն
ալ, այս ձեռք տակ թօթափելով Կրտական
վտանգաւոր հարցը:

ՆՈՅՆ. — Օսմ. Կատաւարութիւնը իր
Եւրոպայի ներկայացուցիչներուն միջոցաւ
իր վստահութիւնը յայտնեց թէ Մեծ Տէ-
րութիւնք կարեւորութիւն չի պիտի տան
կղզեաց պահանջումներուն ի վնաս Օսմ.
չահերուն:

ՆՈՅՆ. — Վիեննայէն կը հեռագրեն
թէ Ռուսիա կը զրդէ Բոսալան ընդար-
ձակելու համար Եգէականի մէջ հիւսիսա-
յին կողմէն իր գործողութիւնը, որպէսզի
ասով նորէն փակուին Տարտանէլի Նե-
ղուցները: (Ազգիւր թոյ հաւատայ իր.)

ՆՈՅՆ. — Արագածուի ղէպքերուն
հետեւեալ, որպէսզաւ որ Օսմ. Ռոր-
հրդարանի աշխատութիւնք մինչև յառա-
ջիկայ Յուլիս երկարաձգուին:

ՆՈՅՆ. — Վիեննայէն կը հաղորդեն թէ
Ռուսական արքայի զպատերազմաւոր է:
Այս լուրը կը վերահաստատէ նաեւ սա
տեղեկութիւնով թէ Ռուս Կատաւարու-
թիւնը հրաման տուաւ 20,000 զորքերու
զրկուելուն Ռուս և Թուրք սահմաններուն
վրայ:

ՆՈՅՆ. — Հոռոմէն քաջուած հեռա-
գիրները կը հաղորդեն թէ Բոսալան
Կատաւարութիւնը պաշտօնական կարեւոր
յայտարարութիւն ըրաւ կացութեան վը-
րայ: Այս յայտարարութիւնը հրատարակ-
ուած է այսօր բոլոր լրագրաց մէջ որոնց
մ. սին զանազան մեկնութիւններ կը տրը-
ուին:

ՆՈՅՆ. — Նոյն իր այս պաշտօնական
յայտարարութեան մէջ Բոսալայի Կատա-
վարութիւնը կը խօսի Եգէականի գրաւ-
եալ կղզեաց ապագային վրայ և կաւել-
ցնէ թէ անոնց Յունաստանի հետ միաց-
ման տրամադրութեան կատարումը մեծա-
պէս դժուարին են:

ՆՈՅՆ. — Ի վերջոյ Բոսալայի Կատաւա-
րութիւնը կը հաղորդէ թէ պատերազմը
պիտի շարունակուի ամէն զոհողութեամբ
մինչև որ Թուրքիա ստիպուի ծախել Բ-
ոսալայի պահանջումները:

ՆՈՅՆ. — Հոռոմէն կը հաղորդեն թէ
զինուորական նոր առաքումներ կ'ըլլան
Բոսալայէն Տրիպոլիս բանակը ամրացը-
նելու համար, որուն մեծ մասը անպա-
տու էր Եգէականի կղզիներու գրաւման
յատկացուելու համար:

ՏՕՔ. ՍԻՔԱՅԵԼ ՏԻՐԱՅՈՒՆԸ

ՍԻՔԱՅԵԼ ԱՍԻՔԱՅԵԼ ԱՍԻՔԱՅԵԼ

Համի Զիւրու փողոց քիւ 16

(Խաղաղութիւն Գործի մօտ)

Արուեստին վերջին կատարելագործեա
յո հանգումներուն համեմատ կ'արմատ
ակուսներ, փոտած կամ հիւանդ, լիտե-
րու հիւանդութիւններ, կ'ընէ ամէն
տեսակ տկուսներ, ոսկիէ գործեր, պրիճ
ուորք ելն. և լն.:

«Մէնադոն»-ի միջոցաւ առանց ունէ
ցաւի կրնայ քայել ակուսներ:

Ամեն օր ժամը 9-12 և Կ. Ե. ժամ
2-5 բացի կրիակի օրերէ:

ՀՈՂԱՐՈՒ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

Այլ որ կ'աւազի Պայրազը և անոր
չըջակայքը, ինչպէս նաեւ ծովագրի կողմը
զեկեղեղագոյն զիւրքերու վրայ գտնուած
Օւլ. Բէալիւն տղի հողերէն գնել, կրնայ
գիւն Տիւր Միլիոն Նաւահանի կիրիտ
կանը:

